

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Το φαινόμενο που περιγράφεται στο Κείμενο 1 είναι ο ηλικιακός ρατσισμός, ο διαχωρισμός των ατόμων με κριτήριο την ηλικία. Πρόκειται για ιδεολογία που διαχέεται μέσα από ποικίλα μέσα της καθημερινής ζωής. Λόγω αυτού, παραβλέπονται τα θετικά αποτελέσματα της φυσικής γήρανσης και δημιουργούνται νέες τεχνικές παράτασης της νεότητας. Το αποτέλεσμα είναι η εξομοίωση των γενεών, η άρνηση της ηλικίας μας και η «εξαπάτηση» του ίδιου μας του εαυτού.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η φράση που επαναλαμβάνεται στην τέταρτη παράγραφο είναι η «ψευδαίσθηση» που αναφέρεται και ως «ψευδής αίσθηση». Η επανάληψη ενισχύει τη νοηματική συνοχή στην παράγραφο. Την πρώτη φορά που χρησιμοποιείται η λέξη φαίνεται να είναι το αποτέλεσμα των τεχνικών παράτασης της νεότητας. Τη δεύτερη φορά που χρησιμοποιείται λειτουργεί ως αίτιο που έχει ως συνέπεια η γήρανση να μοιάζει με μομφή.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Η χρήση του πρώτου πληθυντικού προσώπου δείχνει πως το ζήτημα είναι κοινό και απασχολεί όλους μας. Ακόμη, ο συντάκτης εντάσσει και τον εαυτό του στην ίδια χορεία με τους αναγνώστες και δημιουργεί στο δέκτη την αίσθηση της αμεσότητας. Η χρήση του δεύτερου ενικού προσώπου διατηρεί την αμεσότητα και τη ζωντάνια στο ύφος του λόγου και φαίνεται πως ο συντάκτης απευθύνεται ευθέως στον αναγνώστη, δημιουργώντας την αίσθηση του διαλόγου. Κατά τη μετατροπή του προσώπου, το απόσπασμα γίνεται:

«Φυσικός είναι και ο φόβος σου για τα γηρατειά που δεν σου επιτρέπει πάντα να συνειδητοποιήσεις ότι μπορεί η βιολογική ωρίμανση, μετά από κάποιο ηλικιακό όριο, να είναι εκφυλιστική, η ψυχική ωρίμανση, όμως, έχει πλήθος θετικών γνωρισμάτων, όπως την πρακτική σοφία, τη βελτίωση της κριτικής σου ικανότητας, τη δυνατότητα να προσεγγίζεις ένα ζήτημα από διαφορετικές σκοπιές και να λαμβάνεις εύστοχες αποφάσεις. Για αυτούς τους λόγους και μόνο ίσως θα πρέπει να αναγνωρίσεις ότι η τρίτη ηλικία μπορεί, ως προς ορισμένες απόψεις, να είναι σίγουρα λειτουργική, αν όχι και αναπτυξιακή».

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Το ποιητικό υποκείμενο έχει αρνητικά συναισθήματα για τα γηρατειά, τα αντιμετωπίζει με απαισιοδοξία, αλλά είναι και ανώφελο να προσβλέπει σε οποιαδήποτε θετική εξέλιξη στη ζωή (Χαμένα πάνε εντελώς τα λόγια των δακρύων). Το μόνο που μπορεί να κάνει ο γερασμένος άνθρωπος είναι να συμβουλεύει, αλλά και αυτό είναι μάταιο, εφόσον οι ωραίες στιγμές έχουν παρέλθει (να δίνει ωραίες συμβουλές μακροζωίας σε ό,τι έχει πεθάνει). Διατηρεί τις αναμνήσεις της νεότητας και νιώθει νοσταλγία γιατί στη νεαρή ηλικία όλα είναι όμορφα και ο νέος άνθρωπος ανοιχτός στις νέες προκλήσεις της ζωής (Θα πεις και πού δεν ήταν τότε θάλασσα).

Ανάλογα με την πρόσληψη του ποιήματος και των νοημάτων του, αλλά και τα προσωπικά του/της βιώματα από το οικογενειακό του/της περιβάλλον, ο/η μαθητής/τρια εκφράζει την άποψή του/της για τον τρόπο που οι ηλικιωμένοι αντιμετωπίζουν τη φυσική γήρανση (αισιόδοξα/απαισιόδοξα). Πρέπει να αιτιολογηθεί κάθε απάντηση.